

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Pauli Laymanni e Societate Iesu Jus Canonicum
Commentario Perpetuo Explicatum**

Et Uberi Non Minus Ac Varia Qvam Clara Et Solida Doctrina Illustratum

Commentarius In Librum III. Decretalium

Laymann, Paul

Dilingae, 1698

Capitulum IV. Auctoritate Apostolicæ Sedis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62482](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62482)

idē debet, si idoneus reperitur: atque hinc propriè dicitur institutio, seu juris beneficii translatio. Itaque institutio, si propriè loquendum sit, eorum tantum beneficiorum est, quæ providentur antecedente præsentatione, sicuti confirmatio in ijs beneficijs accidit, quæ providentur præcedente electione, prout docui *L. 4. tract. 2. c. 10. n. 1.*

At verò in hoc c. nomen Institutionis DD. latius accipiunt pro omni provisione non libera, seu, quæ fit ad alicujus electionem, præsentationem, aut nominationem: tunc autem semper necessarium est examen, imò etiam edicti publicatio, ut vocentur ij, quorum interest. *c. ult. de electione in 6. & tradit Garzias p. 9. c. 4. n. 1. post Gl. finalem in cit. c. ultimo.* quæ ait, id tutum esse, tamen si textus tantum loquatur de beneficijs, quæ præcedente electione providentur, & sequuntur *Ioann. And. & Francus ibid. n. 7.* eò quòd utriusque provisionis par sit ratio. *argum. c. 2. de jure Patronatus,* quæ in se spectanda est consuetudo Ecclesiarum.

Notandum primò. Beneficia electiva, & quæ juris patronatus sunt, non possunt accipi sine consensu, & auctoritate, adeoque institutione Episcopi diocæsani, aut vicarij ejus in spiritualibus: additur verò, consuetudinem, si quæ contraria sit, iniquam, ideòque non tolerandam esse. Consentit *Concilium Trident. Sess. 7. c. 13. de reformatione,* dum dicit præsentati, electi, vel nominati, à quibuscunque Ecclesiasticis personis (multò igitur magis à Laicis) etiam Sedis Apostolicæ Nuncijs ad quævis Ecclesiastica beneficia non instituuntur, nec confirmantur, nec admittantur etiam prætextu cujusvis privilegij, aut consuetudinis, etiam ab immemoriali tempore præscriptæ, nisi fuerint à locorum ordinarijs examinati, & idonei reperti. Videri etiam potest *Sessio 21. c. 9. de reformatione.*

Quocum tamen non pugnat, quin beneficia electiva, & quæ juris patronatus sunt, per legitimi temporis præscriptionem, cum

bona fide, liberam collationem nancisci possint, prout constat *ex c. cum olim 18. de præscriptionibus, & notat Abbas hic n. 3.* quemadmodum & hoc fieri potest, ut Abbas v. g. vel Præpositus jus instituendi, quod suapte naturâ, seu primæva institutione Episcopale est, sibi in certis Ecclesijs diocæsibus per præscriptionem acquirat. *cit. c. cum olim, & c. auditis 15. de præscriptionibus.*

Porro quas pœnas, & inhabilitates Clerici incurrant, si à Laico v. g. patrono institutionem verbalem, aut realem in beneficijs Ecclesiasticis accipiant, videri potest in *c. si quis deinceps 12. & pluribus sequentibus c. 16. q. 7.*

Notandum secundò. Licet spectato jure ordinario, & seclusis casibus exceptis, Episcopus jurisdictionem exercere non possit, erga Cæpiscoporum subditos, eos v. g. excommunicando, *c. nullus causa 9. q. 3. 6. pastoralis 11. de officio ordinarij,* potest tamen jurisdictionem exercere in casu, quò totius Provinciæ statum attinet, tollendo v. g. pravam consuetudinem ejus, aut quia Episcopi sunt negligentes. Ita colligitur *ex hoc c. & tradit probabiliter Glossa eadē q. 3. in summa v. quòd autem. Innoc. hic in fine. Abb. n. 2. Vide, quæ docui in disp. de jurisdictione ordinarij à q. 81. & 82.*

CAPITULUM IV. Auctoritate Apostolicæ Sedis.

PARAPHRASIS.

In Ecclesijs Cathedralibus, aut Collegiatis, non debet Capitulo invito, aliquis institui ultra numerum, quem facultates earum commodè sustinere possint. Consentit *c. 1. eodem tit.*

SUMMARIUM.

1. *Contra eum, qui à superiore proponitur, invito Capitulo, in Canonicum recipiendus, excipi potest, quòd facultates Ecclesia non sufficiant.*

Z 2

2. Nisi

2. *Nisi parcius vivendo velint eum admittere.*

1 Notandum primò. Si Superior Capitulo, aut Ecclesiæ Reçtori præsentet Clericum, cum mandato, ut eum instituat, exceptio objici potest, quòd Ecclesiæ facultates non sufficiant ad alendum plures. Ita etiam docet lib. 4. tract. 2. c. 16. n. 1. Multò autem magis excipi poterit, si Canonico- rum, aut beneficiorum numerus determinatus sit, præterquam, si proventus Ecclesiæ multum aucti fuerint, c. cum M. 9. de constitutionibus.

2 Addit verò Gl. Marginalis communiter approbata, quòd volentes Clerici ultra facultates Ecclesiæ, recipere possint, si parcius vivere velint ob cultum divinum augendum, ita tamen, ut non egeant.

CAPITULUM V.

Ad decorem.

PARAPHRASIS.

Præfatur Innocentius III. pertinere ad decorem tum Ecclesiæ S. Sophiæ, tum aliarum, quæ Constantinopoli sunt, ut viri literati, morum honestate conspicui, ex quibuslibet orbis partibus, in ijs instituantur; cum itaque relatum fuerit, quòd Patriarcha Constantinopolitanus aliarum nationum Clericos spernens, Venetos tantum in dictis Ecclesijs instituire velit, & non attendat, quòd in omni gente, qui facit justitiam, acceptus sit Deo, neque sanctuarium Dei jure hæreditario possideri deceat, idèò mandat Apostolicæ Sedis inibi constituto legato, ut viros literatos, atque idoneos, undecumque originem ducant, in ijs Ecclesijs, maxime autem in majore, aut Cathedrali instituere non prætermittat; aliòquin Patriarcha indignum se reddet, ad cujus obedientiam, aliarum nationum Clerici compellantur; & legatus talia ad Pontificem referre debet, ut cognosceat, verumne sit, quòd refertur, Pa-

triarcham Venetis de ea re promissionem fecisse.

SUMMARIVM.

1. *Diversitas nationum Collegio Canonico- rum honori est.*
2. *Ita ut reprobari debeat promissio, qua fit de certa nationis hominibus ad Canoniceatus assumendis.*

Notandum primò. Nationum diversitas non dedecet, sed potius cohonestat Collegium Canonico- rum, ut hinc etiam appareat, quòd omnes gentes Deus in unitate fidei, ac mutua charitatis copulavit; non tamen reprehendi potest multarum Ecclesiarum consuetudo, secundum quam indigenæ exteris in assecutione Canoniceatus, aliorumque beneficiorum præferuntur, argum. c. nullus 13. dist. 61. quod hic allegat Abbas n. 4. dans rationem istam, quia indigenæ facilius, quàm alienigenæ in perpetua residentia continentur.

Notandum secundò. Id reprobari debet, si certa genti, aut familiæ promissio fiat, quòd ex illa tantum ad Canoniceatus, & beneficia Ecclesiæ assumendi sint, quia per tale pactum libertas Ecclesiæ impeditur, multi alij idonei negliguntur, & interdum minus idonei promoventur. Ceterum si beneficij alicujus fundatio acceptata sit pro personis ex certa gente, civitate, aut familia oriundis, talis conditio, utpote quæ inhonesta non est, impleri debet, dummodo, qui præsentantur, idonei sint, quod praxis Ecclesiarum satis ostendit.

Notandum tertio. In Cathedrali Ecclesijs magis necessarium est, quàm in alijs inferioribus Ecclesijs, ut sint viri literati, etiamque periti.

CAPITULUM VI.

Cum venissent.

PARAPHRASIS.

Apud Sedem Apostolicam controversia agitabatur inter Eboracensis Archiepiscopi procuratorem, & Archidiaconum Richemundiam,